

ΧΩΜΑ ΚΑΙ ΝΕΡΟ:
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΓΚΙΛΒΙΚ

ΕΙΝΑΙ μάλλον παράδοξο ότι ο Έζεν Γκιλβικ —ή απλώς «Γκιλβικ», όπως υπέγραφε τα έργα του— παραμένει επί της ουσίας άγνωστος στην Ελλάδα. Τιμημένος με τα σημαντικότερα λογοτεχνικά βραβεία της χώρας του —Μεγάλο Βραβείο Ποίησης της Γαλλικής Ακαδημίας (1976), Μεγάλο Έθνικόν Βραβείο Ποίησης (1984), Βραβείο Γκονκούρ Ποίησης (1988)— και μεταφρασμένος σε περισσότερες από πενήντα γλώσσες, ο Γκιλβικ (1907-1997) υπήρξε ένας από τους κορυφαίους Γάλλους ποιητές του 20ού αιώνα. Παρότι ποιήματά του έχουν κατά καιρούς αποδοθεί στα ελληνικά και περιληφθεί σε ανθολογίες, ή φωνή του, ή φωνή ενός ποιητή πού, μολονότι σύγχρονος των υπερρεαλιστών και φίλος του Έλιάρ και του Αραγκόν, καλλιέργησε ένα ιδιότυπο ποιητικό ιδίωμα στον αντίποδα του υπερρεαλισμού, παραμένει προς ανακάλυψη από τον Έλληνα αναγνώστη. Η ανά χειράς έκδοση της «Θάλασσας» (1987), ενός από τα εκτενέστερα και πιο αντιπροσωπευτικά ποιήματά του, δέν καλύπτει, ασφαλώς, τὸ κενό φιλοδοξεῖ, ὥστόσο, νὰ συμβάλει σὲ μιὰ καλύτερη πρώτη γνωριμία μετὸν ποιητὴ, μετὴν ἐλπίδα νὰ ἀκολουθήσει μιὰ εὐρεία ἀνθολόγησή του ἢ, ἰδανικά, ἡ ἀπόδοση κάποιου ἀπὸ τὰ ἐμβληματικά του ἔργα, ὅπως τῆς Ὑδρογείου (*Terraqué*, 1942) ἢ τοῦ Καρνάκ (*Carnac*, 1961).

«Λιτή», «αὐστηρή», «μινιμαλιστική», «χρῆκή», «σμιλεμένη στὴ σιωπή», «ιεροπρεπής» — ξανά καὶ ξανά, διαβάζοντας

κανείς μελετήματα για την ποίηση του Γκιλβίκ, συναντᾷ τους ἴδιους χαρακτηρισμούς. Καὶ ὄχι ἄδικα: γεννημένος στὸ Καρνάκ, παράλια κωμόπολη τῆς Βρετάνης πλᾶι στὶς «συστοιχίες τοῦ Καρνάκ», ἓνα σύμπλεγμα 3.000 προϊστορικῶν μεγάλιθων, ὁ Γκιλβίκ ὕφανε ἓνα ἔργο ποὺ θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθεῖ τὸ ποιητικὸ ἀνάλογο τῆς γενέτειράς του· εἶναι λὲς καὶ τὸ τοπίο, τὸ κλίμα καὶ ἡ ἀνθρωπογεωγραφία τῆς Βρετάνης — ἡ γκρίζα θάλασσα, οἱ βραχώδεις ἀκτές, οἱ σφοδροὶ ἄνεμοι, οἱ αἰνιγματικοὶ σχηματισμοὶ τῶν μενιρ καὶ ὁ ἀψιμυθιώτος λόγος τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν χωρικῶν τῆς περιοχῆς — λειτούργησαν ὥς ἡ πρώτη ὕλη μιᾶς ποίησης δίχως καλολογικὰ στοιχεῖα, γραμμένης μὲ ἀπλότητα καὶ οἰκονομία μέσων, συγκρατημένης συναισθηματικὰ καὶ χωρὶς τίποτε τὸ ἐξομολογητικόν, μιᾶς ποίησης ὅπου σὲ πρῶτο πλάνο τίθενται ὄχι οἱ ἄνθρωποι ἀλλὰ ἡ φύση καὶ τὰ ἀντικείμενα — ἡ «ἀνησυχητικὴ ξενότητά» τους.

Ἡ Ὑδρογείος, τὸ οὐσιαστικὰ πρῶτο ἔργο τοῦ Γκιλβίκ (εἶχε προηγηθεῖ, τὸ 1938, ἓνα ὀκτασέλιδο φυλλάδιο μὲ τίτλο *Réquiem* (*Requiem*), μὲ ἕξι ὀλιγόστιχα ποιήματα), ἐκδόθηκε τὴν ἴδια χρονιά μὲ τὴ γνωστότερη στὴν Ἑλλάδα, χάρι στοὺς μεταφραστικούς κόπους τοῦ Χριστόφορου Λιοντάκη, *Φωνὴ τῶν πραγμάτων* (*Le Parti pris des choses*) τοῦ Φρανσίς Πόνζ· τὰ δύο αὐτὰ ἔργα ἔδωσαν στὴ γαλλικὴ ποίηση νέα ὥθηση, μιὰ κατεύθυνση ἄσχετη μὲ τὸν κυρίαρχο τότε ὑπερρεαλισμό, καλλιεργώντας μιὰ ποίηση γιὰ τὴν ὁποία σημασία δὲν εἶχε πιά ὁ ἐσωτερικὸς κόσμος καὶ τὸ ὄνειρο, ἀλλὰ ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος καὶ ἡ ἀπτή πραγματικότητα. Ἀπὸ τὴν Ὑδρογείον καὶ μετὰ, μὲ ἐξαίρεση τὴν περίοδο 1947-1954 ὁπότε πειραματίζεται μὲ τὸν παραδοσιακὸ στίχο, ἡ ποίηση τοῦ Γκιλβίκ γράφεται μὲ τὸν ἴδιον τρόπο καὶ στρέφεται γύρω ἀπὸ τοὺς ἴδιους ἄξονες, μὲ αὐξανόμενη ἀπὸ συλλογὴ σὲ συλλογὴ ἀφαίρεση καὶ πυκνότητα: σύντομα ἐλευθερόστιχα ποιήματα ποὺ θυμίζουν χαϊκὺ — ὁ ἴδιος τὰ ἀποκαλοῦσε «κβάντα» —, ποὺ ἄλλοτε στέκουν αὐτόνομα καὶ ἄλλοτε συναρθρώνονται σὲ συνθέσεις στὸ μέγεθος ὁλόκληρου βιβλίου, τὰ ὁποῖα συχνὰ δίνουν τὸν λόγο στὰ ἀντικείμενα καὶ στὰ στοιχεῖα τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος ἢ σὲ ἀφηρημένες ἐν-

νοιες, καὶ τὰ ὁποῖα, μὲ ἀμεσότητα καὶ διαύγεια, σχολιάζουν ζητήματα ὅπως ὁ χρόνος, ἡ σιωπή, ἡ μοναξιά, τὸ ἱερό.

Πέρα ἀπὸ τὸ ἀποτύπωμα τῆς γεωγραφίας καὶ τοῦ συναισθηματικοῦ κλίματος ποὺ γέννησε ἐντὸς τοῦ ἡ Βρετάνη (καὶ ὁ δεσμὸς μὲ τὴ γενέτειρα καὶ τοὺς μυστηριώδεις λίθους ἦταν τέτοιος πού, μὲ ἄδεια τοῦ γαλλικοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ, οἱ στάχτες τοῦ ἀποτέθηκαν σὲ στήλη ποὺ ἀνεγέρθηκε πρὸς τιμὴν τοῦ πλάι στὰ μενίρ τοῦ Καρνάκ), στὴ διαμόρφωση τῆς ποιητικῆς τοῦ ἰδιοπροσωπίας συνέβαλαν ἄλλοι δύο παράγοντες: πρῶτον, ἡ θητεία τοῦ ὡς ἀνώτερου στελέχους τοῦ γαλλικοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἡ ὁποία, μαζί μὲ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ γιὰ τὰ μαθηματικὰ καὶ τὶς φυσικὲς ἐπιστῆμες, προσέδωσε αὐστηρότητα στὴν ἔκφρασή του· καί, δεύτερον, τὸ γεγονὸς ὅτι, καθὼς ὁ πατέρας τοῦ ἦταν χωροφύλακας καὶ ἡ οἰκογένεια ἄλλαζε τόπο διαμονῆς ἀνάλογα μὲ τὸ ποῦ τὸν μετέθεταν, μεγάλωσε μεταξὺ Βρετάνης καὶ Ἀλσατίας, περιοχὲς ὅπου οἱ ντόπιοι δὲν εἶχαν ὡς μητρικὴ γλῶσσα τὰ γαλλικά, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προσεγγίζει τὴ γαλλικὴ προσεκτικά, μετρημένα, ὡς κάτι ἀνοίκειο.

Ἀξίζει νὰ σημειωθοῦν ἄλλα δύο στοιχεῖα ποὺ ἀρδεύουν τὸ ἔργο του. Τὸ ἓνα εἶναι ὅτι ἕως τὰ τριάντα τοῦ ὑπῆρξε πιστὸς καθολικός· τὸ θρησκευτικὸ λεξιλόγιο καί, κυρίως, ἡ αἵσθησις τοῦ μυστηρίου καὶ τοῦ ἱεροῦ μὲ τὴν ὁποία ἀνατράφηκε ἄφησαν τὸ ἔχνος τοὺς στὸν λόγο του. Τὸ δεύτερο εἶναι οἱ πολιτικὲς του θέσεις: τὸ 1937 ἀποκήρυξε τὸν καθολικισμό καί, λίγα χρόνια ἀργότερα, στράφηκε στὴν Ἀριστερά. Τὸ 1942 ἔγινε μέλος τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Γαλλίας καί, παρὰ τὶς ἐπιφυλάξεις καὶ τὴ σταδιακὴ τοῦ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὶς κομμουνιστικὲς ιδέες, δὲν ἐγκατέλειψε τὸ Κόμμα παρὰ τὸ 1980. Χωρὶς ἡ ἰδεολογία τοῦ νὰ εἶναι ἔκτυπη στὸ ἔργο του —μὲ ἐξαίρεση τὶς συλλογές τοῦ τὰ πρῶτα χρόνια μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμο—, τὸ πνεῦμα ἀλληλεγγύης καὶ αἰσιοδοξίας ποὺ διέπει τὴν ποίησή του συνδέεται ὡς ἓναν βαθμὸ μὲ τὴ σχέση τοῦ μὲ τὴν Ἀριστερά.

* * *

Ἡ «Θάλασσα» περιλαμβάνεται στὴ συλλογὴ *Μοτίβα, Ποιήματα 1981-1984* (*Motifs, Poèmes 1981-1984*, 1987). Τὸ ποίημα, ὀργανωμένο σὲ 198 «κβάντα» ποὺ καταλαμβάνουν 78 ἀπὸ τὶς 216 σελίδες τῆς συλλογῆς, ἀνακαλεῖ τὸ σύμπαν τοῦ *Καρνάκ*, τῆς σύνθεσης μὲ τὴν ὁποία ὁ Γκιλβίκ ἐστρεψε γιὰ πρώτη φορὰ ἐμφατικὰ τὴν προσοχὴ του στὸν γενέθλιο τόπο. Ἄν ὅμως τὸ *Καρνάκ* ἀναπτύσσει, τρόπον τινά, ἕναν διάλογο μετὰ τῆς γῆς τῆς γενέτειρας —τοῦ χώματος, τῶν βράχων καὶ τῶν μενίρ της— καὶ τῆς θάλασσας, ἡ «Θάλασσα» ἐστιάζεται στὸ ὑδάτινο στοιχεῖο. Τὸ ποίημα εἶναι ἕνας μονόλογος τῆς θάλασσας τοῦ *Καρνάκ*. Ἡ θάλασσα τοῦ ποιήματος δὲν ἔχει σχέση μὲ τὴ θάλασσα ὅπως τὴ γνωρίζουμε στὴ Μεσόγειο καὶ στὸ Αἰγαῖο καὶ ὅπως λειτουργεῖ π.χ. στὴν ποίηση τοῦ Ἐλύτη, γιὰ νὰ ἀναφερθοῦμε στὸν κατεξοχὴν Ἑλληνα ποιητὴ ποὺ τὴν ἀξιοποίησε ὡς συμβολικὸ τόπο: ἡ θάλασσα τοῦ Γκιλβίκ εἶναι μουντὴ καὶ δύσθυμη, ἄξενη, μιὰ θάλασσα μοναχικὴ καὶ κυκλοθυμικὴ. Εἶναι μιὰ θάλασσα σὲ διαρκὴ πάλη μὲ τὰ ἐξίσου ἄξενα φυσικὰ στοιχεῖα μὲ τὰ ὁποῖα καλεῖται νὰ συμβιώσει —τοὺς ἀνέμους, τὶς θύελλες, τὴν ὀμίχλη— καὶ σὲ μιὰ ἀμφίθυμη σχέση μὲ τὴ στερεὰ καὶ τοὺς στεριανούς. Εἶναι μιὰ θάλασσα ἐκτὸς κόσμου, μὰ φλεγόμενη ἀπὸ ἐπιθυμία νὰ ἐνωθεῖ μαζὶ του, νὰ τοῦ παραδοθεῖ. Ἄν ὑπάρχει κάτι κοινὸ μὲ τὸν Ἐλύτη εἶναι ὅτι ὁ Γκιλβίκ, ὅπως τόσοι σημαντικοὶ δημιουργοί, μετέτρεψε τὴν ὄντως γεωγραφία σὲ συμβολικὴ γεωγραφία, σὲ ἕναν ποιητικὸ τόπο ποῦ, ἐκκινώντας ἀπὸ τὸ συγκεκριμένο καὶ τὸ μερικόν, μεταστοιχειώνεται σὲ ὄχημα ὥστε τὸ ἔργο νὰ ἀνοίχτεῖ στὸ γενικόν, στὸ οἰκουμενικόν. Ὁ μονόλογος τῆς θάλασσας στὸ ποίημα τοῦ Γκιλβίκ εἶναι ἡ ποιητικὴ αὐτοπροσωπογραφία τῆς θάλασσας τῆς Βρετάνης, κυρίως ὅμως εἶναι ἡ προσωπογραφία τοῦ καθενὸς μας ὅταν, ὅπως τὸ θέτουν δύο «κβάντα» τοῦ ποιήματος, ζεῖ «ἐξόριστος στὸν ἴδιον του τὸν ἑαυτὸν» ποθώντας τὴ «γεύση τῶν ἐγκοσμίων». Εἶναι —γιὰ νὰ θυμηθοῦμε τὸν στίχο τοῦ Διονύση Σαββόπουλου— ἕνα σχόλιο στὴν «κοινὴ μας τελικὴ ἀνωνυμία», καμωμένο ἀπὸ τὰ ὑλικά ποὺ συναντᾷ κανεὶς στὰ ἀνοιχτὰ καὶ στὰ παράλια τῆς Βρετάνης. Ἡ παλιὰ ἀρχὴ

βρίσκει κι ἐδῶ τὴν ἐφαρμογή της: ὅσο πιὸ γνήσια, ἐντιμα, βαθιὰ προσωπικὸ εἶναι τὸ ἔργο, τόσο εὐρύτερη ἡ ἀπεύθυνσή του.

Ὅπως ἀναφέρθηκε στὴν ἀρχὴ τῆς Εἰσαγωγῆς, ἡ «Θάλασσα» εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ἀντιπροσωπευτικότερα ποιήματα τοῦ Γκιλβίκ. Ἐδῶ ὁ ἀναγνώστης συναντᾷ τὰ βασικὰ γνωρίσματα τῆς ποιητικῆς του: λακωνικότητα, πύκνωση, μετρίασμένη συναισθηματικὴ ἔνταση, στοχαστικὸτητα χωρὶς τίποτα δυσνόητο. Συναντᾷ ἀκόμη τὴν ἀξιοποίηση τῶν φυσικῶν στοιχείων ὡς ποιητικοῦ ὕλικου, τὴ σημασία τῆς ἐντοπιότητας, τὴν ἀντίληψη περὶ ἐνότητας ὀργανικῆς καὶ ἀνόργανης ὕλης —ἀντίληψη πού, μαζί μὲ τὴ συντομία καὶ τὴν ἀπλότητα, τὴ χαμηλὴ συναισθηματικὴ θερμοκρασία καὶ τὸν κεντρικὸ ρόλο τῆς φύσης, παραπέμπει στὴν ἰαπωνικὴ καὶ στὴν κινεζικὴ ποίηση—, μὰ καὶ μιὰ ἐκκληση γιὰ ἀδελφосύνη. Γιατὶ, ὅπως λέει ἓνα ἀπὸ τὰ «κβάντα» τῆς «Θάλασσας», Ἴσως τὸ φῶς / νὰ μὴν πηγάζει ἀπ' τὸν ἥλιο // κι ὁ ἥλιος ν' ἀνατέλλει / μόνο γιὰ νὰ δεῖ τὸ φῶς // πὺν ὅλοι μαζί / ὁ ἓνας πλάι στὸν ἄλλον / ἐκπέμπουμε.

* * *

Μιὰ καὶ ἐπιδίωξη τῆς ἐκδοσης εἶναι μιὰ καλύτερη πρώτη γνωριμία μὲ τὸν Γκιλβίκ —εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, τὸ ἐπώνυμό του στὰ βρετονικὰ σημαίνει «διαβολάκος» καὶ ὁ ἴδιος τὸ πρόφερε κατὰ τὸν βρετονικὸ τρόπο, δηλαδὴ «Γκιλβικ» καὶ ὄχι «Γκιγεβίκ»—, στὸ Χρονολόγιο παρατίθενται ἐργοβιογραφικὲς πληροφορίες, ἐνῶ στὸ Ἐπίμετρο σταχυολογοῦνται ἀποσπάσματα συνεντεύξεών του, ὅπου ὁ ποιητὴς ἐκθέτει τίς κύριες ἀρχές τῆς ποιητικῆς του. Στὸ παράρτημα τῆς ἐκδοσης, εἰκόνες τῆς θάλασσας τῆς Βρετάνης μεταφέρουν, ἐλπίζουμε, κάτι ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ ποιήματος.

Σημειώνεται ὅτι μιὰ ἐκλογὴ 45 ἀπὸ τὰ 198 «κβάντα» τῆς «Θάλασσας» σὲ μετάφραση τοῦ ὑπογράφοντος πρωτοδημοσιεύτηκε στὸ περιοδικὸ *Ποιητικὴ* (τχ. 19, Ἰανουάριος-Καλοκαίρι 2017). Γιὰ τὴν παρούσα ἐκδοση, ἡ μετάφραση ἀναθεωρήθηκε.

Γιάννης Παλαβός

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

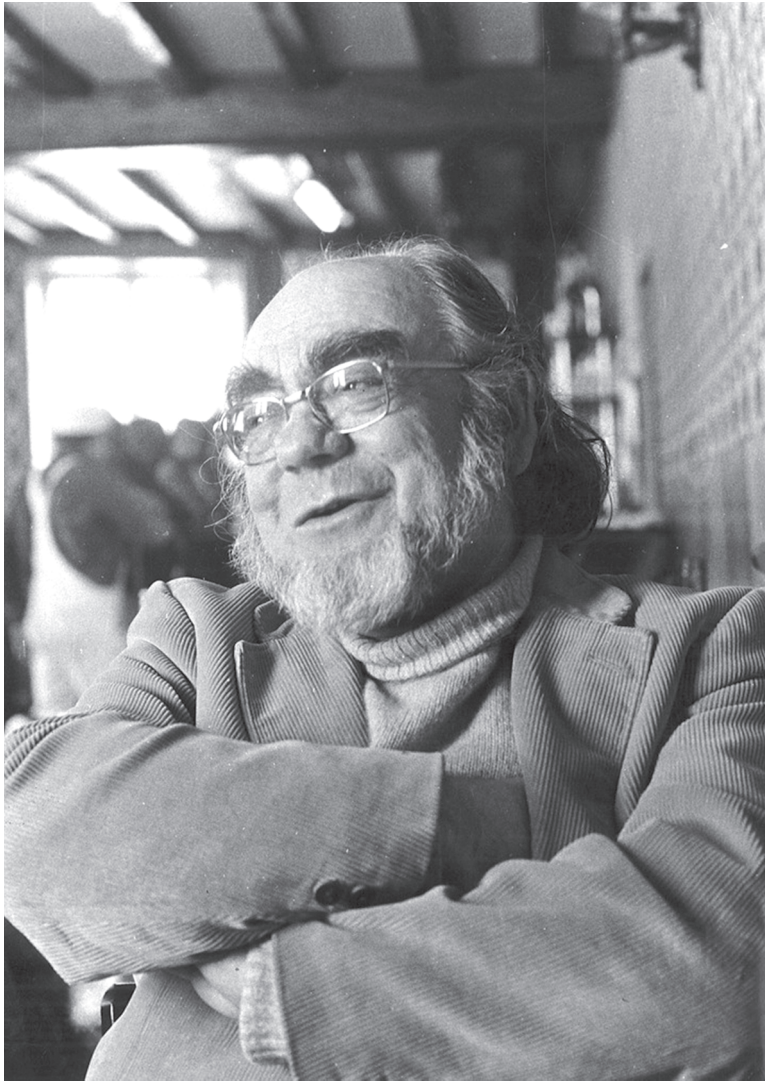

- 1907 Ὁ Ἐζέν Ἀλφόνς Μαρί Γκιλβίκ (Eugène Alphonse Marie Guillevic), πρωτότοκος γιὸς τοῦ Ἐζέν Μαρί Γκιλβίκ καὶ τῆς Ροζά Ζάν Μαρί Νταβίντ, γεννιέται στίς 5 Αὐγούστου στὸ Καρνάκ, παραθαλάσσια κωμόπολη τῆς Βρετάνης. Ὁ πατέρας του εἶναι ναυτικός καὶ ἡ μητέρα του μοδίστρα.
- 1909 Ὁ πατέρας του κατατάσσεται στὴ χωροφυλακὴ καὶ ἡ οἰκογένεια μετοικεῖ στὴν κωμόπολη Ζεμόν, στὴ βόρεια Γαλλία, στὰ σύνορα μὲ τὸ Βέλγιο. Τὴν ἐπόμενη χρονιά γεννιέται ὁ δευτερότοκος γιὸς τῆς οἰκογένειας. Οἱ Γκιλβίκ διαμένουν στὸν στρατώνα τῆς χωροφυλακῆς. Ἡ μητέρα τοῦ Γκιλβίκ, φανατικὴ καθολικὴ, φέρεται μὲ ἄκρα αὐστηρότητα στὸν νεαρό Ἐζέν καθ' ὅλη τὴν παιδική του ἡλικία.
- 1912 Στὰ τέλη τῆς χρονιᾶς ὁ πατέρας του μετατίθεται στὴν κοινότητα Σέν-Ζάν-Μπρεβελὲ τῆς Βρετάνης, σαράντα χιλιόμετρα βόρεια τοῦ Καρνάκ. Ἡ οἰκογένεια τὸν ἀκολουθεῖ καὶ ἐγκαθίσταται στὸν τοπικὸ στρατώνα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μαθήματα τοῦ σχολείου, ὁ Γκιλβίκ παρακολουθεῖ τὸ κατηχητικόν. Ἔως τὸ 1919 ἡ οἰκογένεια περνᾷ κάθε χρόνο τὶς καλοκαιρινὲς διακοπὲς τῆς στὸ Καρνάκ. Οἱ μεγάλοι τῆς περιοχῆς ἀσκοῦν ἔντονη γοητεία στὸν Γκιλβίκ.
- 1916 Γράφει τὰ πρῶτα του κείμενα ἐπηρεασμένος ἀπὸ τοὺς μύθους τοῦ Λαφοντέν.

- 1919 Τὸν Σεπτέμβριο ὁ πατέρας του μετατίθεται στὴν κοινότητα Φερὲτ στὴν Ἀλσατία, κοντὰ στὰ ἐλβετικά σύνορα. Φοιτᾷ στὸ γυμνάσιο τῆς κωμόπολης Ἀλτκίρς. Δανεῖζεται βιβλία ἀπὸ τὴ σχολικὴ βιβλιοθήκη καὶ τὸ πρεσβυτέριο. Μαθαίνει γερμανικὰ καὶ ἀλεμανικά, τὴ διάλεκτο τῶν γερμανικῶν ποὺ ὁμιλεῖται στὴν Ἀλσατία. Στὸ σχολεῖο ἐκδηλώνει τὴν κλίση του στὰ μαθηματικὰ καὶ τὶς φυσικὲς ἐπιστῆμες. Ὡς τὸ τέλος τῶν γυμνασιακῶν του χρόνων ἀνακαλύπτει τὸν Μποντλέρ, τὸν Ρεμπὸ καὶ τὴν ἐλευθερόστιχη ποίηση, καθὼς καὶ τοὺς Γερμανοὺς ποιητὲς, κυρίως τοὺς Ρομαντικούς. Τὸ 1923 δημοσιεύει γιὰ πρώτη φορὰ ποίημά του σὲ τοπικὴ ἐφημερίδα.
- 1924 Γράφει μιὰ «Ὁδὴ στὴν Παρθένου», τὴν ὁποία ἀποστέλλει στὸν Πόλ Κλοντέλ. Ὁ ἐφηβικός του ἔρωτας πεθαίνει σὲ ἡλικία δεκαεπτὰ ἐτῶν ἀπὸ μηνιγγίτιδα, ἀπώλεια ποὺ τὸν σημαδεύει.
- 1926 Καθὼς δὲν διαθέτει τὴν οἰκονομικὴ δυνατότητα νὰ σπουδάσει φυσικὴ καὶ χημεῖα ὅπως ἐπιθυμοῦσε, δίνει ἐξετάσεις στὸ δημόσιο καὶ διορίζεται φοροεισπράκτορας στὴν ἄλσατικὴ κωμόπολη Οὐνάγκ.
- 1930 Μετατίθεται στὴ Μεζιέρ, στὴ βόρεια Γαλλία. Παντρεύεται καί, δύο χρόνια ἀργότερα, γεννιέται ἡ πρώτη του κόρη. Γράφει ποίηση καὶ μεταφράζει Γερμανοὺς ποιητὲς. Θὰ συνεχίσει νὰ μεταφράζει ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἀποδίδοντας στὰ γαλλικά, σὲ συνεργασία μὲ ποιητὲς ποὺ εἶχαν ὡς μητρικὴ τους τὴν ἀντίστοιχη γλώσσα τοῦ πρωτοτύπου, ἔργα ἀπὸ τὰ οὐγγρικά, τὰ σουηδικά, τὰ φινλανδικά, τὰ ἀραβικά καὶ ἄλλες γλώσσες.
- 1934 Γεννιέται ἡ δεύτερη κόρη του.
- 1935 Τοποθετεῖται, κατόπιν ἐξετάσεων, στὴ Γενικὴ Διεύθυνση τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν στὸ Παρίσι.
- 1937 Ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὴ στάση τῆς Ἑκκλησίας στὸν ἰσπανικὸ ἐμφύλιο, ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴ θρησκεία. Ἐρχεται σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸ ἔργο τοῦ Μάρξ. Γνωρίζεται μὲ τὸν ποιητὴ Ζὰν Φολέν, μὲ τὸν ὁποῖο θὰ συνδεθεῖ μὲ στενὴ

- φιλία. Μέσω τοῦ Φολέν εἰσχωρεῖ στοὺς παρισινοὺς λογοτεχνικοὺς κύκλους.
- 1938 Ἐκδίδεται τὸ φυλλάδιο μὲ τίτλο *Pékbiem (Requiem)*, τὸ πρῶτο τοῦ βιβλίου.
- 1942 Κυκλοφορία ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις Gallimard τῆς Ὑδρογείου (*Terraquie*), τῆς πρώτης τοῦ ὁλοκληρωμένης συλλογῆς. Στὰ τέλη τῆς χρονιᾶς προσχωρεῖ στὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα Γαλλίας. Γνωρίζεται μὲ τὸν Πόλ Ἐλιάρ, μὲ τὸν ὁποῖο, παρὰ τὶς αἰσθητικές τους διαφορές, συνδέεται φιλικά. Συναναστρέφεται τὸν Πάμπλο Πικάσο καὶ τὸν Φερνάν Λεζέ.
- 1944 Μὲ τὴν Ἀπελευθέρωση, γνωρίζεται μὲ τὸν Λουὶ Ἀραγκὸν καὶ τὸν Τριστάν Τζαρά.
- 1945 Συνεργάζεται ἀπὸ διάφορες θέσεις μὲ κομμουνιστὲς ὑπουργοὺς ἕως τὴν ἀποβολὴ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος ἀπὸ τὴν κυβέρνηση.
- 1946 Ἀναλαμβάνει Ἐπιθεωρητῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Τὰ ἐπόμενα χρόνια, ἀνάμεσα στὰ καθήκοντά του εἶναι ὁ συντονισμὸς τῆς οἰκονομίας τῶν χωρῶν τοῦ Μαγκρέμπ καὶ τῆς γαλλικῆς οἰκονομίας καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ στὴ Βόρεια Ἀφρική.
- 1947 Ἐκδίδεται ἡ δευτέρη συλλογὴ τοῦ μὲ τίτλο *Ἐκτελεστήριο (Exécutoire)*, πάλι ἀπὸ τὸν Gallimard, ποὺ θὰ γίνῃ ὁ ἐκδότης σχεδὸν τοῦ συνόλου τοῦ ἔργου του. Θὰ ἀκολουθήσουν, ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἄλλα εἴκοσι τρία βιβλία ποίησης, στὰ ὁποῖα προστίθενται τρεῖς μεταθανάτιες συλλογές, πέντε τόμοι μὲ συνεντεύξεις καὶ 175 ἀνάτυπα ποιημάτων του κοσμημένα μὲ ἔργα σημαντικῶν ζωγράφων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Ζὰν Ντιμιφιέ, ὁ Μάριος Πράσινος καὶ ὁ Φερνάν Λεζέ.
- 1954 Ἡ συλλογὴ *Τριάντα ἓνα σονέτα (Trente et un sonnets)* ἐκδίδεται μὲ πρόλογο τοῦ Ἀραγκόν. Εἶναι ἡ περίοδος (1945-1956) κατὰ τὴν ὁποία τὸ ἔργο του στρατεύεται στὴν Ἀριστερά.
- 1956 Οἱ ἀποκαλύψεις γιὰ τὴ Μεγάλῃ Ἐκκαθάριση (1937-1938)

- στο 20^ο Συνέδριο τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς ΕΣΣΔ κλονίζουσι τὴν πίστιν του στὸν κομμουνισμό. Ἀκολουθεῖ πεντάχρονη δημιουργικὴ σιωπὴ ὡς τὴν κυκλοφορία τοῦ *Καρνάκ* (*Carnac*).
- 1960 Τοῦ προτείνεται προαγωγή σὲ Γενικὸ Ἐπιθεωρητὴ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὑπὸ τὸν ὄρο νὰ ἀποκηρύξει τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα, κάτι ποῦ, παρὰ τὴν ἐπιφύλαξιν μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετωπίζει πλέον τὸ Κόμμα, ἀρνεῖται νὰ πράξει.
- 1964 Πραγματοποιεῖ τὸ πρῶτο του ταξίδι στὴ Σοβιετικὴ Ἑνωσι. Θὰ ἀκολουθήσουν ἄλλα δύο, τὸ 1966 καὶ τὸ 1972.
- 1967 Συνταξιοδοτεῖται καὶ ἐφεξῆς ἀφοσιώνεται στὸ ποιητικὸ του ἔργο. Ἡ δευτέρα κόρη του πεθαίνει πρόωρα, στὰ τριάντα τρία τῆς χρόνια.
- 1968 Γράφει τοὺς στίχους τοῦ κύκλου τραγουδιῶν *Τὰ τραγούδια τῆς Κλαρίς* (*Les Chansons de Clarisse*), ποῦ ἐρμηνεύει ἡ Ζάν Μορό.
- 1976 Τιμᾶται μὲ τὸ Μεγάλον Βραβεῖο Ποίησης τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.
- 1979 Ἐπισκέπτεται τὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ συμμετάσχει στὶς ἐκδηλώσεις γιὰ τὰ 70χρονα τοῦ Γιάννη Ρίτσου καὶ ἐκφωνεῖ λόγο ἐκ μέρους τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Γαλλίας.
- 1980 Ἐγκαταλείπει τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα διαμαρτυρόμενος γιὰ τὴ στάση του ἀπέναντι στὴν εἰσβολὴ τῆς ΕΣΣΔ στὸ Ἀφγανιστάν. Πεθαίνει ἡ σύζυγός του.
- 1981 Κατόπιν εἰσήγησής του στὸν ὑπουργὸ Πολιτισμοῦ Ζὰκ Λάνγκ, θεσπίζεται Μεγάλον Ἐθνικὸ Βραβεῖο Ποίησης. Δεύτερος γάμος, μὲ τὴ μεταφράστριά του Λουσι Ἀλμπερτινί.
- 1984 Τοῦ ἀπονέμεται τὸ Μεγάλον Ἐθνικὸ Βραβεῖο Ποίησης.
- 1988 Τιμᾶται μὲ τὸ Βραβεῖο Γκονκούρ Ποίησης.
- 1997 Στὶς 19 Μαρτίου πεθαίνει ἀπὸ ἀνακοπὴ στὸ σπίτι του στὸ Παρίσι, σὲ ἡλικία 90 ἐτῶν.

Guillevic
LA MER

Γκιλβίκ
Η ΘΑΛΑΣΣΑ

Pourquoi pas moi,
La mer,

Pourquoi pas moi
Là-haut ?

~

Est-ce que je suis faite
Pour le goémon ?

Est-ce qu'il est fait
Lui, pour moi ?

~

Sûr
Que je rumine.

Qu'est-ce que j'ai d'autre
À faire ?

~

Se jeter dans la mer,
Disent les gens.

Γιατί ὄχι ἐγὼ
ἢ θάλασσα

γιατί ὄχι ἐγὼ
ψηλά;

~

Ἐγὼ πλάστηκα
γιὰ τὶς κέλπιες;¹

Ἦ οἱ κέλπιες
γιὰ μένα;

~

Ἀσφαλῶς καὶ μηρυκάζω
ὀλοένα τὰ ἴδια.

Ἐχω τίποτε ἄλλο
νὰ κάνω;

~

«Θὰ πέσω στὴ θάλασσα»
λέει ὁ κόσμος.

Mais moi, dans quoi
Puis-je me jeter ?

~

Le soleil
Est un œil
Sur moi,

Et moi je n'ai
Que ma surface

Et mes essais
De mouvement.

~

On parle de moi

Et moi
Je ne sais parler
Que de moi, la mer.

~

Appelez-moi océan
Pour que ça me change.

~

Pour vous,
Je ne suis qu'une voix,

Ὅμως ἐγὼ
ποῦ νὰ πέσω;

~

Τοῦ ἡλίου τὸ φῶς
σαφῶς
μάτι ἀπάνω μου.

Κι ἄλλο δὲν ἔχω
παρὰ τὴν ἐπιφάνειά μου

καὶ τὶς ἀπόπειρές μου
νὰ κινηθῶ.

~

Μιλοῦν γιὰ μένα.

Μὰ ἐγὼ
ξέρω νὰ μιλήσω
μόνο γιὰ μένα, τὴ θάλασσα.

~

Νὰ μὲ λέτε ὠκεανὸ
μπὰς καὶ κάτι ἀλλάξει.

~

Γιὰ σᾶς
εἶμαι ἀπλῶς μιὰ φωνή

Mais vous n'entendez
Que celle que j'ai
Pour le dehors.

~

On me caricature
Avec la vache de brume.

C'est tout
Ce qu'ils ont trouvé
Pour m'imiter.

~

C'est indiscutable :
Je suis la mer.

Il faut quelquefois
Me le rappeler.

~

Qui se rassemble s'assemble,
Dit-on.

Mais moi
Avec quoi ?
Avec qui ?

~

δὲν ἀκοῦτε ὅμως
παρὰ ἐκείνη τῇ φωνῇ
ποῦ φυλῶ γιὰ τὸ ἔξω.

~

Μὲ τῇ σειρήνα τῆς ὁμίχλης
ἀντιγράφουν τῇ μιλιὰ μου.

Φτηνὴ ἀπομίμηση
γιὰ τόσο
εἶναι ἱκανοί.

~

Ἀναμφίβολα
εἶμαι ἡ θάλασσα.

Χρειάζεται ἐνίοτε
νὰ μοῦ τὸ ὑπενθυμίζω.

~

«Ὅμοιος ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει»
λένε.

Ἀλλὰ ἐγὼ
μὲ ποιόν;
μὲ τί;

~

Ce besoin
De se répéter,
Vague après vague.

~

Après tout,
Les ailes du goéland
Ce sont les miennes.

~

Cette eau
Qui s'en va en vapeur
Qui me revient en pluie,

Ne m'apporte
Souvenir de rien.

~

J'ouvre le regard des hommes
Sur l'infini.

Mais moi, c'est leur regard sur moi
Qui m'y jette.

~

Je suis obligée
De me laisser colorer
Par le ciel inconstant.